

C. DUJŠIN-RIBAR, *Brodovi*I. DUKNOVIĆ, *Stvaranje Eve*, reljef s grobnice Pavla II. Rim, Grotte Vaticane

LIT.: G. Gamulin, *I Pittori naïfs della scuola di Hlebine*, Milano 1974. — O. Ričko, *Franjo Dugina* (katalog), Hlebine 1986. — N. Vrkljan Križić, *Franjo Dugina* (katalog), Zagreb—Križevci 1990. Z. Kć.

DUGO SELO, gradić / od Zagreba. Na brežuljku → *Prozorje* nalaze se ruševine crkve Sv. Martina. U Dugom Selu je 1900. sagrađena župna crkva neogotičkog oblika, po nacrtu H. Bolléa.

LIT.: R. Horvat, *Crkva Sv. Martina na Prozorju* (1209—1900), *Croatia sacra*, I, Zagreb 1931.

DUHOVIĆ, Radoslav, kipar i grafičar (Žrnovo na Korčuli, 5. IX. 1929). Završio je Akademiju u Zagrebu 1955 (F. Kršinić). Radi skulpture u drvu i kamenu sumarno obrađujući detalje. Bavi se pedagoškim radom. Samostalno izlaže od 1960 (Split, Zadar, Beograd, Šibenik, Korčula, Omiš, New York, Zürich).

LIT.: C. Fisković, *Radoslav Duhović* (katalog), Split 1978.

DUJAM SPLIČANIN → RUDIČIĆ, DUJAM

DUJŠIN-RIBAR, Cata, slikarica (Trogir, 17. X. 1897 — Zagreb, 8. IX. 1994). Studirala je na Akademiji u Zagrebu i kod V. Beca. Usavršavala se u Parizu i Londonu, kopirala je stare majstore. Bila je restaurator u Galeriji umjetnina u Splitu. Izlaže od 1927. Slika dalmatinske pejzaže i portrete (*Selo na Mljetu*, 1937; *Trogir*, 1939; *Portret Jele*, 1938; *Portret D. Dujšina*, 1946). Paleta joj je svijetla, kolorit topao i skladan a oblici postaju sve određeniji u sažimanju motiva na bitne elemente (*Crvena zemlja*, 1949; *Masline*, 1958). U njezinu slikarstvu nema odijeljenih razdoblja. Doživljaj prirode izražava lirski i dramatično (*Jutro u luci*, 1963; *Vrata strijeljanih*, 1967). Ciklus *Sunčani pejzaži Dalmacije* izlagala je u Londonu 1937, a *Naša jadranska obala* u New Yorku i Washingtonu 1957. Samostalno je izlagala u Veneciji 1959. Sudjelovala je na skupnim izložbama u Pragu, Bukureštu, Ljubljani, Beogradu, Cluju i Glasgou. Retrospektivna izložba priređena joj je u Zagrebu 1977. Pisala je i objavljivala stihove.

LIT.: J. Draganić, *Intimna izložba Cate Gattin-Dujšin*, Riječ, 1927, 87. — I. Franić, *Izložba slika Cate Dujšin*, *Narodne novine*, 1935, 9. — V. Kušan, *Cata Dujšin*, *Hrvatska prosvjeta*, 1935, 3. — O. Švajcer, *Pejzaži i portreti Cate Dujšin-Ribar*, *Revija*, 1968, 7—8. — M. Weltrusky, *Cata Dujšin-Ribar* (katalog), Zagreb 1977. — G. Gamulin, *Hrvatsko slikarstvo XX. stoljeća*, I, Zagreb 1987, str. 344—351. R.

DUKAT, Zdenka, arheolog (Zagreb, 6. XI. 1941). Studirala na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Od 1966. kustos u numizmatičkoj zbirci, od 1980. direktor Arheološkog muzeja u Zagrebu. Posebno se bavi ant. numizmatikom.

BIBL.: *Nalaz rimskog bakrenog novca u Pitomači*, *Bilten Hrvatskog numizmatičkog društva*, 1967, 5; *Skupni nalaz antoninijana iz Otrovanca*, *VjAM*, 1974; *Pre-Roman Coinage on the Territory of Modern Yugoslavia*, *Bulletin* (London), 1976, 13 (s I. Mirmikom); *Skupni nalaz novca u sjevernoj Hrvatskoj*, u knjizi: *Arheološka istraživanja u sjeverozapadnoj Hrvatskoj*, Zagreb 1978 (s I. Mirmikom). B. Čk.

DUKNOVIĆ, Ivan (Ioannes Dalmata, Giovanni da Traù), kipar (Trogir, oko 1440 — ?, poslije 1509). Sin protomagistra trogirskih kame-nara, vjerojatno je kod kuće izučio klesarski zanat, a u Italiji nastavio umj. izobrazbu. U sedmom desetljeću XV. st. javlja se u Rimu kao zrelo majstor spreman i sposoban za vrlo vrijedne narudžbe. Istaknuvši se na njima osobnim lik. shvaćanjima i samostalnim stilom, nesumnjivo se uklapa u vrhove tamošnjega renesansnoga kiparstva. Kao rana njegova ostvarenja prepoznaju se dva monumentalna portala na Palazzo Venezia i razvijene skulpture završnoga dijela pročelja hrama Sv. Jakova u Vicovaru kraj Tivolija. Petnaestak god. tijesno surađuje s A. Bregnom i Minom da Fiesoleom, zadržavši vlastiti izraz prepoznatljiv po energičnoj impostaciji figura i temperamentnoj obradi površine. S prvim umjetnikom izrađuje oko 1466. u crkvi Santa Maria sopra Minerva grobnicu kardinala G. Tebaldija, oblikujući lik pokojnika na sarkofagu i veći dio dekora s puttima i grbovima. A na drugomu zajedničkomu djelu, grobnici kardinala B. Roverelle u San Clementeu, kleše važnije figuralne sastavke: reljef *Bl. Dj. Marije sa sinom među anđelima*, *Stvoritelja među kerubinima*, putte grbonoše, anđele uz sarkofag i na vrhu spomenika. Usporedo s toskanskim majstorom radi plastički bogati tabernakul crkve Sv. Marka, a do 1477. dovršava velebni grobni spomenik pape Pavla II (razmetnut pri rušenju bazilike Sv. Petra). Premda je Mino projektant cjeline, Ivan izvodi lik samoga pape i značajnije figuralne scene, pa se i potpisuje na odličnomu alegorijskomu prikazu *Nade*. Pov. opisi toga nekoć najveličanstvenijega kiparskoga ostvarenja u Rimu u XV. st. ističu njegovo ime na prvomu mjestu. Iz zrele faze umjetnikova stvaranja također se u Vatikanu čuvaju izražajni reljefi *Gospe sa sinom* i *Boga oca među anđelima*, te s grobnice kardinala Erolija lik ležećega pokojnika, plitki reljefi Krista, apostola Petra i Pavla. Premda se Duknoviću u Rimu, kao i u drugim mjestima potvrđenoga djelovanja, pridaje još veći broj plastičkih ostvarenja, svi neće izdržati kritičku provjeru jer je on nesumnjivo utjecao na neke pomoćnike.

Zasad jedini arhivski podatak o njegovu radu ukazao je na dva kipa s pet reljefa izrađenih 1469. za klasično koncipirani oltar Gospe u crkvi Sv. Ivana u Norči. Oko 1485. Duknović odlazi na dvor Matije Korvina u Ugarsku i tu proširuje tematiku rada. Premda su mu djela stradala već u provalama Turaka, figuralna fontana Herakla s lernejskom hidrom i kruna zdenca iz kraljevske vile u Višegradu te reljefna pala oltara iz pavlinske crkve u Diósgyőru potvrđuju njegovu visoku vrsnoću. Zaslužan za prenošenje lik. spoznaja tal. renesanse na Dunav i unapređivanje tamošnje umjetnosti, D. je dobio plemićki naslov i feud s dvorcem Majkovec u Hrvatskoj. Smatra se da je portretirao uglednike iz humanističkoga kruga, te mu pripisuju niz plitkoreljefnih portreta po eur. muzejima, uključujući fragmente nadgrobne ploče biskupa L. Baratina, čuvane u Zagrebu. Održavajući trajne veze sa zavičajem, D. se čvršće potvrdio u Trogiru. Osim kipova u renesansnoj kapeli gradskoga zaštitnika Sv. Ivana kao remek-djela iz zenita stvaralaštva i Sv. Tome sa znakovima staračke sustalosti — opus mu je dopunjen kipom Sv. Magdalene iz franjevačkoga samostana, portalom s puttom grbonošom palače Cipiko, lunetom s grbom obitelji Cega, te grbom s klesarskim priborom. To su ujedno i najbolja djela zrelorenesansnoga kiparstva u nas. Pošto su Dubrovčani odbili da ga prime u službu, zadnje godine života proveo je na susjednoj obali Jadrana. U Veneciji je 1498. prihvatio izvedbu monumentalnoga oltara Sv. Marka (sa 17 figura), ali ga nije završio, a ono što je učinio nije očuvano. Otada potječe izražajni reljef *Bl. Dj. Marije* u padovanskomu muzeju i poprsje A. Zena u muzeju Correr. Zadnji svoj rad, grobnicu Blaženoga G. Gianellija s očiglednim gašenjem kiparske snage, D. je 1509. ostavio u katedrali u Anconí.

Zaslužujući visok položaj u ukupnomu razvoju renesansne skulpture, D. se ubraja među najznačajnije umjetnike slav. podrijetla koji su pridonijeli tal. umjetnosti i koji su ujedno tim iskustvom obogatili i baštinu svoje zemlje.

LIT.: G. Fabriczy, Giovanni Dalmata, Jahrbuch der Königlich preussischen Kunstsammlungen (Berlin), 1901. — C. Fisković, Djela Ivana Duknovića u Trogiru, HZ, 1950. — S. Antoljak, Novi podaci o trogirskim kiparima Ivanu Duknoviću i Stjepanu, Peristil, 1954, 1. — K. Prijatelj, Ivan Duknović, Zagreb 1957. — J. Balogh, Ioannes Duknović de Tragurio, Acta historiae artium Academiae scientiarum Hungaricae (Budapest), 1960, 1–2. — C. Fisković, Ivan Duknović Dalmata, ibid., 1967, 1–3. — Isti, Duknovićeva vrata Cipicove palače u Trogiru, Peristil, 1968, 10–11. — Isti, Duknovićev kip apostola Ivana u Trogiru, Peristil, 1971–72, 14–16. — Isti, Ivan Duknović, Joannes Dalmata, u domovini, Split 1990. — I. Fisković, Likovna kultura ugarsko-hrvatskih kraljeva u Korvinovo doba, Mogućnosti, 1990, 11. — S. Štefanac, Bilješke o Ivanu Duknoviću, Prilozi — Dalmacija, 1990. I. Fis.

DULČIĆ, Ivo, slikar (Dubrovnik, 11. VIII. 1916 — Zagreb, 2. III. 1975). Studirao je pravo u Beogradu i Zagrebu. Crtao i objavljivao karikature u Dubrovniku 1934. Na Akademiju u Zagrebu upisao se 1941 (O. Mujadžić, Lj. Babić). Studij napušta 1946. i seli u Dubrovnik. Od 1955. boravi u Zagrebu i Dubrovniku. — Njegovi rani radovi slijede pouke Lj. Babića i kolorističkoga intimizma koji je u hrv. slikarstvu prevladavao u četvrtom desetljeću (*Mrtva priroda s Holbeinom*, 1949). Poč. pedesetih godina rasvjetljuje paletu, slika dubrovačke krajolike i interijere u kojima osobitu pozornost pridaje samostalnosti boje (*Mrtva priroda s mornarskom skrinjom*, 1953). Od tada u njegovu djelu prevladava snažni, ali odmjereni kolorizam, utemeljen na nanosima čiste boje, što odaje srodnost s fovističkom estetikom. Istodobno, Dulčićevi kolopleti boja ukazuju na kontinuitet, začet još u »zagrebačkoj šarenoj školi« na poč. XX. st. Mnoge njegove slike prožete su ozračjem nadrealnoga, a gdje kad se nadrealnost iskazuje rekvizitarijem, odnosno fantastičkim preobrazbama motiva (*Mrtva priroda*, 1953). Premda je u svojem slikarstvu zaokupljen klasičnim motivima (krajolik, mrtva priroda, figuralna kompozicija, portret), D. ih, počevši od sred. pedesetih godina, komponira u skladu s konceptom prostora koji se najizrazitije iskazivao u enformelu: skupine likova, viđene odozgo, svedene su na ritmizirane mrlje boje i zajedno s elementima krajolika sugeriraju neograničen prostor (*Maestral i kupači*, 1954; *Plaža*, 1955; *Ples*, 1956). Ponegdje je kompozicija usmjerena na naglašavanje jezgre u središtu (*Seoska procesija*, 1956), što će se kasnije izraziti gotovo kao znak na površini (*Požar*, 1970). U tim godinama D. se nalazi na granici nefigurativnog i figurativnog predočavanja, dopuštajući ponekad da prevagne prvo (*Dubrovačke ljetne igre*, 1965). U portretima (*O. Delorko*, 1961; *A. Masle*, 1965; *K. Strajnić*, 1965; *J. Kljaković*, 1968) također je izraziti kolorist koji gradi slikarsku skladbu na temelju ornamentaliziranih mrlja. Figurativne je naravi i njegovo sakralno slikarstvo, također intenzivnih boja i počesto stiliziranih oblika, a gdje kada isto tako

I. DUKNOVIĆ, Sv. Ivan Evanđelist. Trogir, katedrala ►

